

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
 és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XXVI. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy
 vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 12 kor.
 Fél évre . . . 6 kor.
 Negyed évre . . . 3 kor.

➡ Néptanítók számára: ➡

Egész évre . . . 8 kor.
 Fél évre . . . 4 kor.
 Negyed évre . . . 2 kor.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

A „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Oktober hatodika.

(F. J.) Ránk virradt az a nap, amikor jól esik minden igaz magyarnak imára kulcsolni munkától megkérgecsült kezét és föl a magasba tekintve, a kegyelet adóját elsóhajtani.

A magyar nemzetnek gyásznapja, a honfiai kegyeletnek feketebetűs ünnepnapja: október hatodika.

Bánatos szívvel fogadjuk évről-évre e napot, amely a nemzeti gyásznak, a soha el nem muló keserű bánatnak, az örökkön feledésbe nem menő, égő fájdalomnak szomorú emlékeztetője, honfiai bánattal teli évfordulója.

A szabadság szépen fejlődő büszke virága e napon tört le; a testvériség fényesen világító déli napja akkor borult el; és az egyenlőség emelkedő épülete e napon roskadt össze. . .

A haza szent szabadságáért, a nemzet jólétéért küzdő vértanuk napja ez. — E napon szenvedett vértanui halált az aradi tizenhárom és akkor halt dicső halált az „új-épületben” Magyarország első alkotmányos miniszterelnöke: gróf Batthyányi Lajos. Átszellemült, magas homlokán rést ütött az otromba golyó, elszállt a nemes lélek, lehullt a zörgő bilincs és ezzel azután gyász borult a küzdő nemzetre. A vértanui miniszterelnök hősileg lépett a sortűzet adó katonák elé . . . végszava átesengett a levegőn: „Rajta, vadászok!” és pár pil-

lanatra a nagy lélek elszállt, vissza az ő Alkotójához!

Lehet-e visszaemlékezni erre a fekete napra anélkül, hogy köny ne rezegjen pilláinkon és ajkainkról ima ne libbenjen?! . . .

Lenne bár nemzetünk még oly boldog és megelégedett; tűnjék bár el mégannyi esztendő a mult homályába: akkor is minden magyarnak sötét gyászba kell borulni e napon és vissza kell emlékeznie arra a szörnyűségre, mely Aradon végbe ment október hatodikán, mikor a nemzet virágait taposták sirba.

Amíg magyar lesz e hazában, addig ez évfordulón ki fog mindenha nyilni a szomorú emlékezés virága, mert azok a férfiak, akik akkor vértanu halált szenvedtek: a magyar nemzeti szabadság vértanui voltak.

Elragadott tőlünk, dicső hősokeket, 9 bitófa és 4 halált osztó golyó! Egyszerre 13 hős magyar szív szűnt meg dobogni és égni a hazáért.

Hős lelkük elszállt, de emléküik itt lenn él a magyar szívben; és a magyar földre hullott vérük lángoló hazaszeregetre tanítja a nemzet minden fiát. Hősi

A BÁCSCA tárcája.

A szeretet.

— Geibel. —

Ragyogjon a nap az égen,
 Vagy alkonyra szálljon már,
 Arany létra a szeretet,
 Melyen a szív égbe jár.

Üdvözítő, boldog érzés,
 Ha az ifjú szív szeret,
 Anya, gyermekét altatva
 Bölcsődalba önti ezt.

Aki barátját szereti,
 Hévvél szorítja kezét,
 Az agg, égre emelt szemmel
 Imádja az Istenét.

Hazájáért az ifjú, ha
 Kell, mindenkor sikra száll,
 Arany létra a szeretet,
 Melyen a szív égbe jár.

Mályva.

Levél.

(Egyik leány a másikhoz.)

Irta: Alba Nevis.

Babám!

Igen, elmondom neked, de félek: nem sokat érsz vele, mert a mese kicsiny és olyan vékony, szakadós, akár az avult cernaszál: voltaképp tán nincs is mese, csak hangulat van, hangulat, mely beléveszti színét a tinta feketeségébe, továbbá érzések, melyek olyan meghatóak, olyan szomorúak és édesek átérezve, de leírva — leírva semmik!

Igen, borzasztó, hogy nem tudom elmondani, ahogy szeretném, ahogyan történt. Hát csak képzeld el, így:

Most nyár van. De akkor fűtöttünk, innen tudom, hogy tél volt, máskülönben nem értem rá az idővel törődni. Végeztem a dolgomat, úgy mint azelőtt, csak kissé szótlanabban és álmodóbban. Érdekes, hogy ebben az időben nem volt egy öntudatos, tiszta gondolatom sem. Például az ablakon kinézve, eltűnődtem rajta, hogy milyen fényes, milyen ragyogó kűnn a világ, de hogy a hó, a sűppedő, bokáig érő hó árasztja el ezt a nagy fehérséget, az eszembe se jutott soha.

Továbbá órákig is elbámultam a szemközti háztetőt, melyről vastag, átlátszó csapok függtek alá, mit tudtam én, hogy jég-e vagy gyémánt; gyönyörűen sziporkáztak, hogy a szemem rájuk tapadt, csak úgy önkéntelen, minden gondolat nélkül; általában képtelen voltam a gondolkodásra s álmodtam nappal is, ide-oda járva, nyitott szemekkel, akárcsak az éjszakai feketeségben.

A szobákat — mondom — fűtöttük, az ebédőben igen magas kályhánk volt fehér porcellánból; olyan, amelyet a regényírók kandallónak neveznek. Borzasztó szemet nyelt el, amíg fölmelegedett, de ha aztán fölmelegedett! . . .

E kályha mellett álltunk mi ketten, ketten . . . Te érzed, mi van ebben a szóban? Valami — én Istenem hogy is mondjam csak? — valami, amitől pirulni muszáj! Különben lehet az is, hogy a kályha piritotta fel az arcomat, mert ráhajoltam; egészen közel és szívtam a melegét!

Persze a szemem le volt hunyva: vajjon miért van, hogy az ember ilyenkor mindég behunyja a szemét? Igen furcsa ez, de olyan édes, olyan kimondhatatlanul jó!

haláluk arra tanít minket, hogy az a d o t t szóért a hős halált szenved, de meg nem török soha.

Szent az ő emlékeztük, szent kell hogy legyen időtlen időnkig, míg e hazában magyar emberek élnek és szívükben hordozzák a szabadság szeretetének szent és mély érzelmeit.

Ha pedig vész törne e hazára, úgy a vértanuk pora megelevenül, testet ölt, zászlót bont s vezetője lesz ismét a magyarnak. És akkor, az ő vezérletük alatt, ezernyi ellenséggel bátran sikra száll ismét a nemzet.

A mai napon áldozunk tehát kegyelettel a dicső vértanuk emlékének, foglaljuk neveiket imáinkba és röpljön gondolatunk az aradi Golgotára, ahol csendes álmát nyugassza az a megdicsőült tizenhárom! . . .

Rendelet a sorozó-bizottságokról. A hivatalos lap legutóbbi száma Kolossváry honvédelmi miniszternek a törvényhatóságokhoz intézett körrendeletét közli, amely így szól: Több törvényhatóság fölterjesztéséből arról értesitem, hogy a folyó évi március 20-ról 23500. szám alatt kelt körrendelet kibocsátása óta, a melylyel az állandó sorozó-bizottságok működése beszünttetett, jelentékenyen megsaporodott azon katonák száma, akiknek tekintetbe veendő férfirokonai időközben keresetképtelenné váltak és így családfenntartói minőségben a póttartalékba való áthelyezésre igényt nyertek, de az állandó sorozó-bizottságok szüntelése következtében az illetők férfirokonainak keresetképtelensége megállapítható nem lévén, a kedvezményben mindez ideig nem részesíthettek. Ennek következtében megengedem és elrendelem, hogy az állandó sorozó-bizottságok a védőtörvényi utasításban megállapított napokon, sőt esetleg, ahol szükséges, a csász. és kir. hadkiegészítési kerület és a magyar királyi honvéd kiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg megállapítandó más napokon is működésüket újból megkezdjék. Újból hangoztatom, hogy az állandó sorozó-bizottságok elé, miután a folyó évi ujoncjutalék országgyűlésileg még nincs megajánlva, magyar honosságu állításkötelesek nem vezethetők, hanem e sorozó-bizottságok csakis a

védőkötelesek tekintetbe veendő keresetképtelen családtagjait vizsgálhatják meg a védőtörvényi utasítás I. része 57. szakasza értelmében, keresetképtességük szempontjából. De egyúttal megengedem, hogy ezen állandó sorozó-bizottságok az osztrák honosságu állításkötelesek közül azokat, akiknek sorozó-bizottság elé vezetése iránt a védőtörvényi utasítás I. részének 101. szakasza értelmében megkeresés történt, megvizsgálhassák. Ezen osztrák honosságu állításkötelesek sorozó-bizottsági megvizsgálásának akadályát nem lehet, miután azok, mint osztrák állampolgárok, a magyar ujoncjutalékba nem számítatnak be. Budapesten, 1903. évi szeptember 30-án. Kolossváry s. k., honvédelmi miniszter.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága f. hó 3. napján délelőtt tartotta meg rendes havi ülését a vármegyei székház tanácstermében. Az ülésen a következő bizottsági tagok voltak jelen: Karácson Gyula kir. tanácsos alispán, Vojnits István főjegyző, dr. Csernyus Pál tb. főügyész, Scultéty Ferenc árvaszéki elnök, Popp Ferenc kir. tanácsos pénzügyigazgató, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos főorvos, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, Sztankovits György kir. főmérnök, Kerekes János kir. ügyész, Latinovits Géza. Az ülés jegyzőkönyvét Sztrilich Béla aljegyző, mint a bizottság állandó jegyzője vezette.

Az ülésen Latinovits Pál főispán elnökölt és annak lefolyása a következő:

Dr. Pávlovits Simon üdvözlése.

Elnökölő Latinovits Pál főispán az ülést megnyitván, meleg szavakban emlékezett meg dr. Pávlovits Simon főorvos, a bizottság tagjának legfelsőbb királyi kitérítéséről. Öfelsege a király kiváló érdemei elismerésül a kir. tanácsosok fényes sorába emelte. Ezen kitérítés dr. Pávlovits Simon negyedszázadot meghaladó kitérítő munkásságának királyi elismerése. Köz pályáján nemcsak a vármegye közegészségügye terén, hanem a közéletben és társadalomban is mint hazafi és polgár tgiszeretével és munkásságával hervadhatatlan érdemeket szerzett. Ezeknek méltó elismerése a magas kitérítés, mely a közigazgatási bizottságnál is általános örömet keltett. Szívvel üdvözlí és Isten áldását kéri,

hogy még sok éven át a társadalom, a közéletnek és közügyeknek kiváló harcosa és munkása legyen.

A lelkes éljenzéssel kísért beszéd után dr. Pávlovits Simon emelkedett szólásra és a következő beszédet mondotta:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes közigazgatási bizottság!

Huszonkilenc éves szerény működésem a közszolgálat terén ily kiváló módon megnyilatkozott legfelsőbb elismerésben részesült, azt mérsékelt értékű érdemeimnek Méltóságod által történt jóakaratu megítélésének és szives tekintetbe vételének köszönhetem. Fogadja méltóságos főispán ur hálás köszönetem kifejezése mellett azon ígéretemet is, hogy a közélet bármely nyilvánulásában is, ha bármikor is csekély tehetségemet a haza szent ügyei előmozdítása érdekében érvényesíthetem, nem fogok soha késni nyg mint köztisztviselő, valamint polgár és jó hazafi, ha eröm megengedik, a kötelességemen túl is tenni és áldozni.

A tek. közigazgatási bizottság pedig fogadja őszinte köszönetemet, hogy a méltóságos elnök urnak kegyes üdvözetét magáéva tenni sziveskedett. Végül kérem Méltóságodat és a tek. közigazgatási bizottságot, hogy az eddig személyem iránt tanusított jóindulatát a jövőben is fentartani sziveskedjék.

A beszédet a bizottság éljenzéssel fogadta.

Popp György üdvözlése.

Latinovits Pál főispán Popp György kir. tanácsos pénzügyigazgatót is szép szavakkal üdvözlölte a vaskoronarenddel történt királyi kitérítés alkalmából. Beszédében fölemlítette azt a kiváló jó hírnevet, mely Popp Györgyöt idejövetele előtt megelőzte; ami biztos garanciát nyújt jövő itteni munkásságának és társadalmi közszereplésének. A beszédet a bizottság tagjai megéljeneztek és szívből járultak hozzá a főispán benső üdvözléséhez. Popp György szívélyes szavakkal köszönte meg a szép ovációt.

Közegészségügy.

Dr. Pávlovits Simon szeptember hav jelentésében közli, hogy az általános egészségügyi viszonyok kiválóan kedvezőek voltak. Ugy a rendszerint előfordulni szokott kör-

Ketten voltunk egymással szemben, hogy a térdeink között alig volt egy vonalnyi hézag: folyton ügyeltem, nehogy egy cseppet előre hajoljak vagy megcsuszszanjon alattam a szék s egymáshoz érjünk . . . Ez a rettenés okozta talán, hogy az egész testem bizsergett, mintha csiklandoznának.

Mikor valaki bejött hozzánk vagy keresztülhaladt a szobán, hirtelen beszédbe kezdttünk, mint a bűnösök, akik rosszban török a fejüket s el akarják azt tussolni. Sajátságos, hogy az ember olyan gyanusnak, olyan rajtakapottnak érzi ilyenkor magát!

Persze, nagyszerű dolgok kerültek szóba; Jenő — így hívták — a hivatalról beszélt, amelytől lélegzeni sem lehet; majd a napot szidta, amely így télen alig egy arasz. Azután rátértünk a fagyos időre, amit ugyancsak megérez a sok szegény ember.

A szegényekről egyébként gyakran esett szó, mindkettő sajuáltuk őket; elmesélte, hogy van egy öreg szolgáljuk a hivatalban, aki száraz zsömlét eszik ebédre, de minden este forró gesztenyét visz haza a felnőtt leányainak. Nagyon szánalmas alak szegény; ősz, horpadt mellű és olyan gyöngé,

hogy botja nélkül lépni se tud tán! De a marónis zacskót mindég ott viszi a hóna alá rejtve s olykor az ajka elé tartja s beleheli a melegét.

Nagyon megható ez és többször adott neki pénz, hogy főzessen magának egy tányér erős, friss buslevest, de az öreg ilyenkor pazarlásra vetemedett, szalagokat meg virágos kendőket vett a leányainak s egyik irodaszobába bujva, vigan ropogtatta megmaradt két fogával a száraz zsemlyét.

Miközben ezeket elmondta, sajátságosan remegtek az ajkai s fehé, ideges kezeivel dobolt a forró kályhán. Azt hiszem, szégyelte a gyöngeségét, pedig nincs megkapóbb és hatalmasabb, mintegy férfi, akinek a más nyomorúsága faj!

Azután csókolódtunk . . . itt egy kissé eltűnődöm, hogy a regénycsinálók miért magasztalják úgy az első csókot, mindég csak az első? Az életben máskép van; én például nem is tudom, volt-e csókjainknak kezdete, olyan magától jött, olyan el nem kerülhető módon, mintha már öröktől fogva csókoltuk volna egymást és mindennap forróbbak és bensőbbek voltak e — csókok.

Egyébként nem szabad rosszat gondolnod; a menyasszonya voltam s mindenféle mellékkérdéssel tisztába jöttünk már; tudtuk, hogy mikor lesz az esküvők, hova megyünk nászutra, hány szobás lesz a lakás stb. ilyen édesen prózai és fontos dolog.

Hja igaz, gyűrű nem volt, hát eljegyzés se. Minek? Szépen megbeszéltünk, elhatároztunk mindent, ott, a homályos szögletben, a fehé kályha mellett egymáshoz bujva. Gyűrű? Nevetséges! Hogy többet érjünk pár arannyal . . .

Ilyenkor megsimitotta a hajamat az ujjai hegyével, de nagyon lágyan, nagyon gyöngéden s én ugyanazt a lusta és kéjes borzongást éreztem, amit a macska érezhet, mikor lehuny szemmel állja a cirogatást.

Ezután jött egy nagy csomó üres nap; egy hét, két hét vagy talán tíz év is, mit tudom én! . . . ez idő alatt nem láttam se őt, se az irását. Mennyit szenvedtem, pedig én uram Istenem! Ha igaz, hogy ott fűt serpenyőbe szedik az emberi könyeket, úgy az enyém réges-régen csordultig van már. Hiszen a párnáim fodrát facsarni lehetett

állapotok, mint a hevenyfertőző betegségek oly csekély számban léptek fel, mint ezen év egyik havában sem és ehhez képest a közegészségügyi szolgálat terén nem merült fel oly mozzanat, mely a rendes eljárástól eltérőleg valamely különös intézkedést igényelt volna. A járványragályos kórok közül volt ronesoló toroklob 8, vörheny 14, hagymáz 11, kanyaró csak 1 községben fordult elő. Trachomás egyén gyógykezeltetett összesen 10291, ebből 9228 valódi, 1063 trachomaganus. A védhímlőoltás teljes sikerrel folyik és a vármegye területén a gyógytárak vizsgálata folyamatban van.

Köszadók.

Most vett először részt a közigazgatási bizottságban Popp György kir. tanácsos pénzügyigazgató, kinek a köszadók szeptember havi állapotát kitüntető jelentéséből kiemeljük a következő adatokat: Befolyt a múlt hóban egyenes adóban 406,909 kor. 83 fil., hadmentességi díjban 12,394 kor. 08 fil., bélyeg és jogilletékben 5474 kor. 48 fil., fogyasztási és italadóban 74,781 kor. 55 fil., tanítói nyugdíjban 2738 kor. 76 fil., országos betegápolási pótdobban 5594 kor. 10 fil.

Államépítészet.

Sztankovits György kir. főmérnök a vármegyei államépítészeti hivatal főnöke szeptember havi jelentésében közli, hogy a törvényhatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő. Az 1903. évre előirányzott kavicsszállítás befejezést nyert. A bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut O. és Ujsóóvé és Okér közötti szakaszán az utépítési munkák felülvizsgálatván és ezen közuti szakasz a forgalomnak átadatott. A zombor—palánkai törvényhatósági közut Obrovác és Palánka közötti szakaszán, a zombor—bezdáni és titeli kongótéglautakon a munkák folyamatban vannak. A baja—mélykut—kisszállási utszakazon a Baja, Csávoly és Felsőszentiván közti vonalon a versenytárgyalás megtartott. A törvényhatósági és községi közutak törzskönyvi műveleteinek hitelesítése 10 községben megkezdődött, mely eljárásnál az államépítészeti hivatal összes személyzete közreműködik.

Ügyesség.

Kerekes János kir. ügyész szeptember havi jelentésében közli, hogy a feltügyelete

alatt álló zombori fogházban a rend, a tisztaság példás, a feltügyelet és biztonság kifogástalan; szökési eset nem fordult elő. Az élelmezés, mely ugy a kir. fogházfelügyelő, mint a fogházorvos és a kir. ügyész által szigoruan ellenőriztetik, kifogástalan. A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés a múlt hó folyamán nem volt és összesen 52 letartóztatott van elhelyezve. Az egészséges munkaképes, jogérvényesen elítéltek kivétel nélkül részint házi, részint nyomdai munkát végeznek, mely munkák után a múlt hóban a kincstár 70 kor. 56 fillér, a rabok részére pedig 69 kor. 42 fillér jövedelem folyt be. A hódsági, bácskulai és apatini járásbirósági fogházakban ugy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan volt.

A közigazgatási bizottság ülése a városnál.

Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága f. évi október hó 3-án borsódi és katymári Latinovits Pál főispán elnökle alatt ülést tartott. Jelen voltak: Hauke Imre polgármester, Dekker Pál tanácsnok, Gyurisits György főjegyző, Lang Gyula tanácsnok, Pocsay Sándor t. ügyész, dr. Poppovits István főorvos, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, Sztankovits György kir. főmérnök, dr. Alföldy Árpád, Fejér Gyula, Koczár Zsigmond, Kozma László és Vukicsevits Gy. Miklós.

A napirend előtt Latinovits Pál főispán Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgatót a legutóbb ért vaskorona renddel történt kitüntetésé alkalmából a közigazgatási bizottság részéről melegen üdvözölte, amiért a kir. pénzügyigazgató szívélyes szavakban köszönetet mondott.

Ezek után következtek a szakelőadók havi jelentései és pedig:

Hauke Imre polgármester jelentése szerint a múlt hó folyamán a tanácsi iktatóba beérkezett 1474 ügydarab, melyhez hozzáadva az előző havi hátralékot elintézendő volt 2025 drb, melyből 1312 drb elintéztetvén, hátralék 713 drb.

A községi bírósághoz beérkezett 272 drb, melyek mind elintéztettek.

A rendőrkapitánysághoz beérkezett 1002 drb, melyből 933 drb elintéztetvén, hátralék 69 drb.

Tűzeset 2 esetben fordult elő, a közbiztonság kielégítő, eltoloncoltatott 3, áttoloncoltatott 15 egyén.

Az összes városi pénztárak f. évi szeptember 22-én váratlanul megvizsgáltattak és rendben találtattak.

Dekker Pál tanácsnok jelentése szerint az árvalgyi iktatóba beérkezett 209 darab, melyből 203 elintéztetvén, hátralék 6 darab.

Dr. Poppovits István főorvos jelentése szerint városunk közegészségi állapota a múlt hó folyamán kedvezőnek mondható, amennyiben a ragályos betegségek közül a diphteritis fordult elő szórványosan, a melyre a szükséges orvosrendszabályok az illetékes hatóság által megtétettek.

A népmozgalmi adatok is kielégítőek voltak, mintán 66 halálesettel szemben az élve született gyermekek száma 72 volt.

Meghalt a múlt hóban összesen 66. Nevezetesebb halálok: diphteritis 2, hasi hagymáz 1, veleszületett gyengeség 9, gőrcsök 6, bélburut 15, tüdőgyulladás 2, tüdőgümőkór 8, vizibetegség 4, elmebántalom 1, aggkori végkimerülés 10. Egyéb természetes halálok 9.

Élve született összesen 72, ebből törvényes 70, törvénytelen 2.

Orvosrendőri szempontból megvizsgáltattak a helyi piac élelmicikkei, nevezetesen a tej és tojásfélék, a vizsgálat eredménye teljesen kielégítőnek bizonyult.

A tanév elején az összes elemi iskolák tanulói a himlő ellen újra oltattak, továbbá a hatósági orvosok által megejtettek az általános szemvizsgálatok, amely alkalommal 38 tanuló trachomásnak találtatván és a helybeli hatósági orvosok utasítottak, hogy a trachomás tanulók alapos gyógykezelésére ügyeljenek, illetve azt ellenőrizték.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hóban befizettetett:

1. Egyenes adóban 19750 kor. 32 fill.
2. Hadmentességi díjban 39 korona.
3. Bélyeg- és jogilletékben 4060 kor. 54 fillér.
4. Fogyasztási és italadóban 7750 kor.

minden éjjel s a hajam — lágy, szőke hajam — teleitta magát forró könnyűvel.

Azután egyszerre jött egy levél; szokatlanul súlyos és bélyegekkkel teleragasztva. Egy levél...

Forgattam a kezemben jobbra-balra, kiszaladtam vele a speizba, azután újra vissza a szobába, de felbontani nem mertem — pedig olyan jól ismertem ezt az irást, a szabályos, picike, kerek betűket! — csak kutattam dobogó szívvel, így a borítékon át, hátha elleshetnék egy betűt, csak egy vonást abból, ami benne van! Ami benne volt!... egy csomó bolond, sűrűn teleírált kis levél, amiket én küldözgettem volt neki; csupa leányos, buta naivság, csupa szív, csupa szerelem, csupa csók!

Volt azonkívül még egy elegáns, csontszinű papír, amelyiknek csak az egyik oldalán volt irás. Igen komoly, kimért és kiszámított férfírás, amelyikből megtudtam, hogy a „kényszerítő körülmények... a kötelesség... férfui becsület... fájó szív, lemondás“... még az Uristen tudná még, micsoda frázisok! Igen, egytől-egyig tres, tartalmatlan frázis! Elfogott a keserűség, a fájdalom; hát

ennek az embernek hittem én, ilyen embernek!

A kályhában kihamvadott volt a tűz, azt tettem, amit ilyenkor a regényhősnők cselekszenek, bedobáltam a leveleket sorba... igen, de előbb átolvastam őket valamennyit és sirtam. Nem szégyenlem bevallani, sirtam, mint még soha! Olyan megható volt a vékony, tótágast álló betűcskék, tenger felkiáltójel, gondolatjel, kérdőjel. Minden harmadik szó cakkosan aláhuzogatva, (olyik kétszer is) s itt-ott egy elbukott kövér pocácska.

A levelek végén rendszeren ez volt:

„A maga szerető...“

* * *

Kinézek az ablakon, len a korzón hullámzik a nép, tarkán imbolyogva, mint valami csodálatos tenger. Elnézem őket, milyen szépek! Milyen vidámak! Az arcuk csupa verőfény, a szemük csupa dert és mindenikük beszél és nevet s olykor játékosan villan össze két szempár.

Odább a parkban lombosodnak a fák, ide látszik a zöld koronájuk, egymáshoz

hajlanak szerelmesen, pubán s a levegőben megcsendül az örök melódia s az ágakon elkezdődik a bimbózás.

Én meg csak bámulok keserűen és unottan a fényes világba, így messziről nézve komédiának tetszik minden, rendkívül együgyű és kicsinyes komédiának, amely rövid ideig, néhány hétig, olykor pár percig tart csak s akkor látjuk, hogy ime már elmúlt, vagy hogy — nem is volt talán.

Valaki fölnezz hozzám, amint elhalad az ablakom alatt. Hogy ki?... egy finoman sodort fekete bajusz s egy aranyos cwikker, egyebet nem tudok róla. Azután a szegleten újra megfordul, újra erre jön és újra fölnezz, most már mosolyogva, óh az a büszke önbítt, ostoba férfimosoly!

Becsapom az ablakot, vége.

Hohó uracsám, haladjon csak tovább. Önök egyformák mindannyian, egyformán kezdik és banálmód egyformán végzik. Nekem elég volt egyszer.

Pedig azt mondják, hogy élni jó!...

5. Tanítói nyugdíjban 14 kor. 77 fill.
6. Országos betegápolási pótadóban 431 kor. 66 fillér.

A kir. ügyész jelentése szerint a zombori kir. törvényszék fogházában 52 letartóztatott volt elhelyezve, a fogház felügyelete, úgy a rend és tisztaság tekintetében panaszra ok nem volt.

Az állategészségügyre vonatkozólag veszettség egy eben volt megállapítva, a sztkéséges óvintézkedések foganatosítottak.

Bácskai írók albuma.

XII.

Czirfusz Ferenc.

Veszprém megyében Lovászpatonán 1827. évi május 31-én született. Iskoláit Pápán, Székesfehérvárott és Szombathelyen, a jogot pedig magán uton végezte. 1848. április hóban nemzetőrnek állott be, de miután gyengesége miatt a katonai szolgálatra alkalmatlannak találták, ugyanezen év december 8-án — mint maga feljegyzé — Pápára ment Bezeredy Mihályhoz nevelőnek, hol 1852. szeptember 1-ig elismeréssel működött. Ez időben Baján főgimnázium létesítettén, ugyanezen évi szeptember 16-án ide tanárrá választott, bár jogász létére tanári képesítése nem volt. Tizenkét évi szolgálat után 1865-ben a földrajz és történelmi szakcsoportból oklevelet szerzett ugyan, de mivel ez évben fölöttes hatóságával tanári működéséből kifolyólag összettközésbe jött s elmozdítástól tartott, az ügyvédi vizsgálatot is letette. Br. Eötvös miniszter 1870-ben a Baján felállított állami tanítóképző-intézet igazgatójává nevezte ki, 1876-ban pedig Bács-Bodrog vármegye kir. tanfelügyelőjévé lón. Ófelsége 1877-ben kir. tanácsossá nevezte ki. Tanfelügyelői állásától csak 1894. július 31-én vált meg. 1895—1901-ig elnöke volt a vármegyei történelmi társulatnak. Meghalt 1901. évi április 29-én Zomborban.

Irodalmi működését bajai tanár korában kezdte. Dolgozatai részint az iskolai programokban, részint a lapokban jelentek meg. Irt értekezést Baja város multjáról (1859.), a gimnáziumi gyűjteményekről, a repceférgek pusztításáról, stb. Pedagógiai dolgozatai közül „A földrajz és történelem tanításáról” tartott értekezése az országos tanáregyesületben olvastatott fel és a szakkörökben kiváló figyelmet keltett. Hogy mint pedagógus annak idején nagy tekintélynek örvendett, az is tanúsítja, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter több használatba veendő tankönyv bírálatával őt bizta meg. Így Ribáry sok kiadást ért Világtörténetét is az ő ajánlatára vették az iskolák használatába. Az archeologia terén Bács megyében uttörő munkásságot fejtett ki az által, hogy a vaskuti halmokra hirlapi dolgozataival a figyelmet felhívta s azután Rómerrel együttesen ugyanott 1868-ban ásatásokat végzett. A megyei történelmi társulat évkönyvében Jankovác, Bezdán és Kernyaja községek történetéről, Dregán Péter életéről stb. közölt időközönként tanulmányokat.

XIII.

Jausz János.

Atyja Witrtenbergből jött Járekra, majd Szeghegyre 1824-ben tanítónak s fiát szintén tanítóvá képezette ki. Született 1835. november 12-én Járeken. 1852-ben Szeghegyen alkalmaztatott ág. ev. elemi iskolai tanítónak s ezen állását 1871-ig viselte, amidőn a tanítóságról önként lemondott s a községnél vállalt hivatalt. Utóbb Budapestre költözött

s ott is halt meg 1892-ben. Megírta és német nyelven kiadta Szeghegy község történetét 1885-ben. Magyar nyelven is irt több közleményt a lapokba, amelyek közül a hegyesi csatáról szóló (Bácska 1885. évf. 30. sz.) nagyobb irodalmi vitára adott okot.

Dr. Dudás Gyula.

Gyilkos merénylet az Erzsébetligetben.

Csak pár napja van annak, hogy rendőrségünk figyelmét felhívtuk arra a körülményre, hogy az Erzsébetliget egy idő óta közveszélyessé vált. Mindenféle jött-ment csavargó népség üt ott éjjeli tanyát és veszélyezteti a közbiztonságot. Legutóbb vasárnapról hétfőre virradólag véres kimeneteli támadás folyt le a liget sarkán, a kőkereszt közelében. A véres eset a következőleg történt:

Glasz Lipót lakatosmester csendesen haladt nejjével és egy másik nővel ca 1 óra tájban a ligeten át. Amikor a liget északi kijáratához értek, a sötétben hirtelen előugrott a bokrok közül egy alak és minden szó nélkül megragadta a nyugodtan haladó Glaszt és kését mellébe döfte. A meglepődött ember nem is védekezhetett s mire némileg felocsudott meglepődéséből, a merénylő kezeket oldott. Szerencsére a ruha vastagsága folytán a szurás nem volt oly erős s így Glasz üldözőbe vehette a futó alakot, aki a köröndön át a liget tulsó vége felé igyekezett.

A Szemes-féle vendéglőben ugyanakkor folyt az iparos dalárda hangversenye. A nők sikoltozására és a künn keletkezett lármára figyelmessé lettek a vendégek és kifutottak az utcára, megtudandó a láрма okát. Ezalatt azonban sikerült már a merénylőt elfogni Budimác Pál mézáróselegény személyében. A merénylő ugyanis éppen belefutott a zajra elősiető éjjeli őrkarjaiba, aki a jómadarat rögtön galléron ragadta. Időközben odaért a sebesült Glasz is és az elősiető vendégek segítségével a gyilkost lefogták és megkötözték. Egy jelenlevő közbadseregbeli altiszt, miután rendőr nem volt a tájon, azután be-kisérte Budimácot a rendőrségre.

Amint bekisérték, nyomban kihallgatták. A merénylő azzal védekezett, hogy őt felbujtatták a tett elkövetésére. Felbujtóul Glasznak egy régi ellenségét nevezte meg, akivel ő már régen pereskedik. Hogy mi igaz a dologban, azt a vizsgálat van hivatva megállapítani. Glasz sebe szerencsére nem életveszélyes, csak neje szenvedett súlyosabb sértülést, mert a nőt a merénylő kétszer arcul ütötte és pedig oly súlyosan, hogy félő, miszerint hallását is elveszti.

Mindenesetre sajnos jelenség e támadás a város kellő közepén s ezért újlag felhívjuk a rendőrség figyelmét e veszedelmessé vált helyre.

H i r e k.

A király névünnepe. Hagyományos loyaltással ünnepelte meg városunk közönsége ez évben is apostoli királyunk védszentjének Ferenc napját. Az ünneplés külső jelétül kitűzték a vármegye és város-háza erkélyén, az iskolákon, középületeken és több magánházon a nemzeti lobogót. Dél-előtt 10 orakor a fényesen kivilágított plébánia templomban Tedeum volt, melyen óriási számú ajtatos közönség jelent meg, zsufolással töltötte meg a templom hajóját. A templom bejáratánál és a templom utcában is nagy közönség volt. Ott voltak az ünnepi tiszteleten a vármegyei tisztikar, Latinovits Pál főispán, Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, dr. Pavlovits Simon főorvos, kir.

tanácsos pompás diszmagyar rubában. A városi tisztikar élén Hauke Imre polgármesterrel, a honvéd tisztikar, Sorsich alezredes zászlóaljparancsnok, a cs. és kir. közbadsereg és a m. kir. csendőrség tisztikara. Ezekon kívül jelenvoltak a főgimnázium tanári kara Rittinger Antal, a felsőkereskedelmi iskola Zsulyevits Ernő igazgató vezetése alatt, valamint a városunkban székelő összes hivatalok és testületek. Az ünnepi szent misét Fejér Gyula apátplébános, fényes apáti ornátusban celebrálta. A szent mise után a gör. kel. templomban volt isteni tisztelet, melyet Kupuszárevits Lyubomir esperes mutatott be a mindehatónak. A tanítóképző intézet szép keleti egyházi énekeket énekeltek. Ezzel ért véget a király ófelsége névnapjának ünneplése.

Ferenc napja. Scultéty Ferenc, az árvaszék kitűnő elnöke, vasárnap ünnepelte névnapját. Ezen ünnepezen az árvaszéki tisztikar testületileg jelent meg lakásán, hol dr. Frank Mihály elnökhelyettes igen szép beszéddel üdvözölte a tisztikar kiváló főnökét. Scultéty Ferenc elnök válaszában megköszönte munkatársainak ezen szívből fakadó lelkes ovációját. — A tisztikaron kívül barátainak és tisztelőinek nagy száma kereste fel és üdvözölte névünnepe alkalmából.

Kinevezések. A szegedi kir. itélő tábla elnöke Lichtnekert Ferenc és Tápay József végzett joghallgatókat a vezetése alatt álló kir. tábla kerületébe joggyakornokká. — A zombori kir. pénzügyigazgatóság Bedics György bácsalmási lakost a szabadkai kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká kinevezte.

Kinevezések. Az újvidéki törvényszék a német és szerb nyelvekre állandó hites tolmácsul Zombory László ügyvéd, újvidéki lakost nevezte ki. — A zombori kir. pénzügyigazgatóság, Bedits György b.-almási lakost, a szabadkai adóhivatalhoz díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Zombori katonatiszt győzelme.

A pénteken lefolyt Szemere-féle szentlőrinci nemzetközi lövészversenyen fényes győzelmet aratott Büttner Sándor cs. és kir. főhadnagy, a helyben állomásozó tisztikar rokonszenves tagja. A világ minden részéből egybesereglett lövészek között ő vitte el a második díjat. Büttner főhadnagy 9 találatlalt lett győztes és a tétek kétharmadán kívül egy nagy aranyéremmel lett jutalmazva. A győztes lövészt lelkes ovációkban részesítették.

Zomboriak Baján.

Baja város függetlenségi párti orsz. képviselője vasárnap tartotta beszámolóját óriási közönség előtt. Vele jött a függetlenségi képviselők közül Pozsgay Miklós, Lengyel Zoltán, Bedőházy János, Bakonyi Samu, Benedek János és Barta Ferenc, akik mind beszédet tartottak a néphez a városháza erkélyéről. A beszámoló után bizalmat szavaztak a képviselőnek és üdvözlő táviratot küldtek Kossuth Ferencnek. A zombori függetlenségi párt 8tagú küldöttségét küldött Móró Ignác elnöklete alatt a beszámoló képviselőhöz, akit a párt nevében dr. Pataj Sándor üdvözölt. — Este bankett volt a kaszinó összes termeiben óriási közönség részvétele mellett, ahol természetesen az elmaradhatatlan felköszöntők árjában az összes képviselőknek, Lengyelnek és Benedeknek 5—6-szor kellett beszélni. A bankett alatt fátylasmenet volt, amelynél ismét üdvözölték a képviselőket, akik az obstrukció jogosultságát bizonyították és feltétlen kitaratást ígértek. A beszámoló alatt több szocialista egyre „az általános titkos választói jogot” követelte, úgy hogy a szónokok mind kénytelenek voltak e tárgyban is a legerélyesebb közreműködést megígérni. A beszámolón és banketten a város polgármestere dr. Hegedűs Aladár is résztvett.

Leányvásár. Régi szép zombori népszokás, a Ferenc-napi leányvásár folyt le vasárnap városunkban a bánát városrészben. A leányvásár régi hagyományos helyén gyűltek össze a városi és szállási nép fiatalasága. Nagy kelete volt a szépségdíjaknak — a piros pozsgás almáknak — minden leánynak jutott egy-egy, sőt akadt olyan, ki egy fél-tucatot szorongatott a kötényében. Az alma átnyújtása első sorban elismerése a lány szépségének, másodsorban pedig egy csöndes

vallomás — szeretlek édesem! A fiatalság vigan lejtette a táncot és mire feljött a hold, annak a fénye ragyogta be a mulatókat. A nép öregie pedig a felütött sátrakban vigadott és itta az új szüret termését, a pezsgő édes mustot. A lányvásárnak valóságos vásári jellege volt, sok mézesbábos állt egymás mellett és különösen nagy kelete volt a mézesbábos szívnek. A leányvásárnak gyönyörű szép idő kedvezett, valóságos nyári napfény ragyogott az égről a földre.

Az iparos dalárda dalestélye. Mint azt lapunk mult számában jeleztük, a zombori iparos dalárda vasárnap tartotta III. alapszabályszerű dalestélyét, a Szemes-fele vendéglőben. A dalestély szépen sikerült. A szereplők kitétek magukért és pre.iz előadásukkal csak öregbítették a dalárda jó hírnevét. Nagyszámu közönség hallgatta figyelemmel az egyes számokat, melyeknek előadóit mindenkor élénk tapssal jutalmazta. Igen szépen énekelt a férfiak, ami ugy a tagoknak, mint különösen a lelkes karmesternek Szántó Károlynak válik dicsőségére. Két számot töltött be az összésnek. Nagyon hatásos volt Eogländer Eszter szülő éneke, kinek kellemes hangja nagy tetszést aratott. Sikerében osztozott az öt cimbalmon kíséző Perndl Margit, akit szép játékaért sürűn megtapsolt a halás publikum. A férfiak között nagy hatást érték el Schmutzler Nándor és Hajósevíts Ferenc az előadott duójukkal. A közönség megismételtette az éneket. A hangversenyt tánc követte, mely reggelig tartott.

Nyilvános köszönet. A zombori iparos dalárda által folyó hó 4 én rendezett dal- és táncestélye alkalmából feltűztettek: Löwy Hermann 80 fil., Vertesi Károly 1 kor. 20 fil., N. N. 40 fil., Hock János 40 fil., Hanga Antal 60 fil., Tuna Adolf 1 korona. Fogadják a nemes szívű adakozók ezuton is a dalárda halás köszönetét.

Uj ügyvéd. Dr. Gábor Izidor, volt pénzügyi s. titkár, városunkban ügyvédi irodáját a „Szinház“ Elefánt szállóval szemben megnyitotta és a jogkereső közönség rendelkezésére áll.

Eljegyzés. Konforte Albert nisi (Szerbia) kereskedő eljegyezte Fischer Teréz kisasszonyt, öz. Fischer Simonné leányát Zomborban.

Az ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Gertinger Pál zombori ügyvédet az ügyvédekről vezetett lajstromból törölte és irodája részére gondnokul dr. Dimitrievics Brankó zombori ügyvédet rendelte ki.

A 4 filléres postai értékjegy megszünése. A kereskedelemügyi miniszter közli, hogy a 4 filléres posta és táviró értékjegy használata 1903. évi december hó 31-ével megszűnik. Ezentul a közönség a 4 filléres jegyeket sem bérmentesítésre fel nem használhatja, sem a posta és táviró hivataloknál megfelelő érdekű franko jegyekre be nem cserélheti.

Nagy vasuti kisiklás. Folyó hó 2-án Zimonyból induló 923. számú vegyesvonat reggel 6 órakor Ó-Pázua állomás előtt a 216. és 217. sz. őrbázak között teljesen kisiklott, ezáltal Szabadka-Zimony között az összes vonatforgalmat elzárta.

Ó-Pázua állomás főnöke azonnal sürgönyözött a szabadkai forgalmi főnökséghez munkásokért és segélyvonatért. Weinhardt feltgyelő-forgalmi főnök azonnal intézkedett és külön segélyvonattal a helyszínre utazott, hogy a szükséges intézkedéseket személyesen megtehesse.

A kisiklás folytán a 902., 903. és 905. sz. vonat utasai csak nagy késedelemmel, átszállással lettek továbbíthatók. Koburg Ferdinand fejedelem anyja Koburg Klementina, ki a 902. sz. expresz vonaton utazott kénytelen volt ki-éretével szintén átszállani a Zimonyból érkezett segélyvonatra.

A forgalmi akadály folytán a gyorsvonat nem is érkezett be Szabadkára, hanem onnan lett egy gyorsvonat indítva, mely csupán 3 kocsiból állott.

A 905. sz. személyvonat szintén átszállással közlekedett Szabadkára, mely a 903.

sz. gyorsvonat utasait, kik Ó-Pazuán rekedtek, magával hozta.

A kisiklás folytán a pályatest nagyon megrongálódott, de Weinhardt feltgyelő-forgalmi főnök személyes intézkedései folytán még aznap folyamán helyre lett állítva.

A kisiklás következtében aznap személyvonatok csak átszállással, tehervonatok pedig egyáltalán nem közlekedhettek.

Simmenthali szarvasmarha eladás. A bábolnai m. kir. állami ménésbirtok kis bábolnai majorjában 1903. évi október hó 20 án délután 1 órakor a bábolnai simmenthali szarvasmarhatenyészetből 14 drb 1 $\frac{1}{4}$ —1 $\frac{3}{4}$ éves, tuberkulinra nem reagált tenyészika fog árverésen eladatni. Aki az árverési föltételek iránt érdeklődik, forduljon a nevezett ménésbirtok igazgatóságához Bábolnára. (B. B. vm. G. E.)

Komlótermelés. Az idei sikeres komlótermelés arra indította vármegyénkben a gazdákat, hogy új komlóskertek felállításával foglalkozzanak. Miután a földmivelésügyi miniszter Cséser Lajos vándorszaktanárt megbizta, hogy a gazdáknak szakismereteivel rendelkezésükre álljon és segítségükre legyen, — akik a komlótermelés és különösen az új komlótelepítés berendezése iránt érdeklődnek és a helyszíni szemlelés, a komlófajta és a mívelési mód megállapítása okából a nevezett tanárnak a kincstár terhére eső, tehát ingyenes kiszállítását még ez év őszén óhajtják, iparkodjanak a helyi hatóság útján óhajtásaikat a nevezett szaktanárhoz Kolozsvárra juttatni. (B. B. vm. G. E.)

Állami parcellázás a Bácskában. A földmivelésügyi miniszter az apatini magyar kir. erdőhivatal kezelésében lévő 515 hold szántóföldre árverést hirdet. Ez az állami birtoktest október hónap folyamán fog 2—2 holdas részletekben a becsáron feltűl legtöbbet ígérőknek, illetve a földmívelési miniszter által szabadon választható ajánlattevőknek fog eladatni. A cél itt is nyilvánvalóan az, hogy a bácskai föld népe megta- karított pénzét birtokba fektethesse.

Utonállás. Szeptember hó 28-án este 1 $\frac{1}{2}$ órakor Csibás Béla szöntai nagybirtokosnak kocsisa Zlatár József hazamenet, a szönta—doroszló—zombori ut sarkán lévő elhagyottan s lakatlanul álló Gräber-féle szállásnál három ember által megtámadtatván, az egyik támadó kiakarván ragadni kezéből a gyepőt, mire Zlatár József látván a veszélyt, a mellette lévő palackot kapta kézre, melyben 1 $\frac{1}{2}$ litter pálinka volt s ezt oly barátságosan ütötte a már egyik lábbal a kocsi- kapaszokódó támadójának fejéhez, hogy az összeroskadt. Erre azonban a másik támadó Zlatárra lött, kinek a revolver golyó bal felső karját horzsolta, míg a harmadik támadó a lovak zablóját igyekezett elcsipni, miben azonban a kocsis ébersége, ki a lovak közé csapott, akadályozta meg. A tettesek még egyideig üldözöbe vették ugyan, de eredménytelenül. A megtámadottnak állítása szerint a támadók földmives munkások lehettek és szerb nyelven beszéltek.

Agyonlőtt fiu. Megrázó esetről ir bácszenttamási tudósítónk: Bácszenttamáson a fegyverrel való játszásnak áldozatául esett egy kis fiu. Gavanszky Milán szőlőjében lévő budár a fia kezébe adott egy revolvert, hogy azzal a kártékony madarakat és a kóbor kutyákat lövöldözze. Szombaton az utcán a fiu egy kutyára akart löni és a közelben pásztorkodó Tóth István 11 éves fiut találta a golyó. A golyó a fiu hasába fúródott és rövid szenvedés után meghalt.

Ósi iratok vármegyénkben. Bács-Bodrog vármegye régi levéltárában a legrégebb irat 1561-ik évből való. Ez volt eddig a legrégebb irat, amit megyénk területén felmutatni tudtunk. Nemrég azonban véletlen felfedezés folytán a vármegye levéltárát érdekesség dolgában meghaladta egyik Nemes-Militicsen székelő család leveles ládája, melyből egy 1456-ban kelt oklevél került elő. A régiségénél fogva nagyfontosságú iratot a budapesti heraldikai társaság folyóiratának a „Turul“-nak e havi fűzetében dr. Dudás Gyula megyei történészünk behatóan ismerteti.

Vendéglőben. Fültnak állítása szerint egy előkelő szegedi vendéglőben esett meg a minap ez a kis történet.

Egy ur, meg a fia ebédeltek együtt. — Pincér — mondja az apa — milyen a tészta? . . .

— Torta, turóscsusza, csehpimasz . . . — Hozzon egy kis adag csehpimaszt a fiamnak, egy nagyot pedig nekem — renkezik az ur.

A pincér elfut, aztán pár perc mulva rohan vissza a megrendelt étellel, miközben sebtében az adagokat az illetékes helyre teszi, mondván:

— Kis pimasz, nagy pimasz. S ezzel tova fut, mint aki dolgát — jól végezte.

Uj levelező lapok. A helybeli jó-hírű Schön Adolf cég a napokban újfajta képes levelező lapokat bocsájtott ki a város nevezetesebb pontjairól. Az új lapok platino-tipia utján vannak készítve és nagyon csinosak. Kapthatók a fenn jelzett tizletben.

A jegyzői és anyakönyvi teendőkhöz hosszabb gyakorlattal bíró, VI. gimnáziumi osztályt végzett nőtlen fiatal ember, kiszolgált katona, ki a magyar, német, szerb és tót nyelvet szó és írásban teljesen bírja, irnoki vagy végrehajtói állást keres. Szives ajánlatokat kér Eichardt Károly Ujvidék, kigyó- utca 37.

Szinház — Irodalom.

Félhomály. Elbeszélések. Irta: Bokor Rezső. Ezen a címen jelent meg a napokban a zombori könyvpiacra Bokor Rezső zombori fiatal író első irodalmi műve. A csinos kiállítású kötet szép népeleti és társadalmi elbeszéléseket foglal magában és mindegyik élénk tanúságot tesz írója kiváló megfigyelő és leíró tehetségéről, melyet igazi magyaros stylusa aranyoz be. Az igen érdekes könyvről lapunk egyik legközelebbi számában részletesen fogunk megemlékezni, de azért melegen ajánljuk olvasóközönségünk figyelmébe.

Szinészet Obecsén. Október 1-ével Kunhegyi Miklós Nagykőrösről társulatával Obecsére érkezett és ott 12 előadásra szóló bérletét megkezdte. A társulatról jó hír érkezik és így a közönség előlegezett bizalommal fogadja a színészeket. Bemutatól a „Libapásztor“ operettet adják elő. A jelzett műsor szerint sok érdekes ujdonságot fog bemutatni a társulat.

Balla Kálmán Nagybecskereken. Szintársulatunk jelenleg Nagybecskereken működik és amint levelezőnk értesít, Balla Kálmán kittűnő társulatának sikerült ugy meghódítani a nagybecskereki közönséget, hogy majd minden este zsufolva van a szinház, az igaz, hogy a pártolást meg is érdemli a társulat, mert pompás, összevágó előadásokat nyújt s egymásután adja elő a fővárosi szinházak ujdonságait. A társulat tagjai köztül a közönség kedvencei: Lévay Margit, Lányi Edit, Balla Kálmán, Tibanyi Miklós, Tarján Irma, Kantay Teréz, Peterdy Etus és Radnay Zsuzsika. A társulat az eddigi megállapodások mellett október 20-áig marad Nagybecskereken.

Szinészet Bácskulán. Csütörtökön fejezte be Zoltán igazgató társulata a 3 hétre terjedő idényt Bácskulán. Amint az ott megjelenő „Bácskulai Hírlap“-ban olvasuk, a szintársulat anyagilag nem nagy sikerekkel dicsekedhetett. Ezt árulják el t. i. a jelzett lapnak alábbi sorai: Ha a vége jó, minden jó — tartja egy német közmondás. Kár, hogy ezt nem mondhatjuk el rövid 3 hétre terjedt szini évadunkról. Az utolsó héten nagy elkedvetlenedés mutatkozott mindkét részen, a szintársulat és a szinházlátató közönségen egyaránt. És ezért inkább az elsőt okolhatjuk, mert tulzott igényeket támasztott a közönséggel szemben. Az utolsó héten nem kevesebb, mint négy bérletszűnetes előadást hirdettek a szinlapok és ez okozta a közönség körében az elkedvetlenedést. Meg is lett ennek az eljárásnak az az elszomorító eredménye, hogy az első

és negyedik bérlétszűnetes előadást, amelyek pedig a társulat két kiváló tagjának jutalmánál szolgáltak volna, csak igen kis közönség nézte végig — a harmadikat meg sem lehetett tartani. Okát e körülménynek pedig abban találta meg a nevezett lap, hogy egy héten 4 bérlétszűnetes előadást tartott az igazgató. A színészek játékaival különben meg volt a közönség elégedve. Különösen kiténtek: Lomniczy Béla, Kiss Sándor, Nagy Kálmán, Molnár Eszti, Zoltáné, Körösi Valér, Szitai. A szezon újdonságai között műsoron volt: „Monna Vanna”, „Éjjeli menedékhely”, „Bobherceg” és a múlt fővárosi újdonságok legjobbjai. A színi kritikus Csajági Bernát tanító volt.

Dulich Mariska Győrtött. A két év előtt nálunk működő Deák-féle színtársulat előnyösen ismert naivája Dulich Mariska az idén Győrtött játszik. A kedves naivát a közönség kiténtető elismerésben részesítette. Legutóbb nagy sikere volt a Bajusz és a Csók-ban, mely darabokban sűrűn hívták a lámpák elé.

Szerzők és színházak. A „Magyar Szerzők Egyesülete” közelebb meg fog alakulni. Eddig nyolcvan magyar színpadi szerző jelentette be részvételét az előkészítő bizottság elnökeinek: Bereczik Árpád és Herczeg Ferencnél. Az alapszabályok is elkészültek már és az alakuló közgyűlést október első felében összehívják. A szerzők egyesületének kifejezett célja: közvetlen kapcsolatot teremteni a hazai szerzők és színházak között; tulajdonképpen fontosságot működésének azonban a hazai szerzők érdekeinek megvédelmére fog adni. A szerzők egyesülete ugyanis — mint értesülünk — meg fog állapítani egy szerződési formulát, melyet kötelezőleg elfogadnak az összes hazai szerzők. Ennek a szerződésnek két nevezetesebb pontja lesz. Az egyik szerint a szerződő színházigazgató köteles az elfogadott darabot két év alatt megállapított bántópenz fizetése ellenében előadni. A másik pont szerint az igazgató az előadott darabot mindaddig nem veheti le a műsorról, amíg az előadásoktól egy-egy megállapított minimumot jövedelmez. Ha megteszi, ugyancsak bántópenzt köteles fizetni. Abban az esetben, ha ezt a szerződési tervezetet az összes hazai szerzők elfogadják, — ami kétségtelen — a színpadi szerzők egyszerűen fölébe kerekednek a színházaknak Magyarországon. Eddig éppen ellenkezőleg: ki voltak szolgáltatva a színházak önkényének.

Eisenhut hagyatéka.

A korán elhunyt hírneves festőművészről, a legnagyobb elismeréssel irnak most a fővárosi lapok abból az alkalomból, hogy műveinek kiállítása szombaton megnyitott. Különösen a „Magyar Nemzet” emlékezik meg róla igen szépen s ezért indítva éreztük magunkat Keszler József kitűnő esztétikai leírását az alábbiakban közölni:

— Nagy megilletődéssel, a fájdalommal határos bánattal jártuk végig pénteken délelőtt a Múcsarnok termeit, melyekben az élte virágában nemrég elhunyt Eisenhut Ferenc hagyatéka van kiállítva és a műbarát közönségnek ilymód megvételre följajánva. Mennyi nagy tehetség, mennyi szorgos és lélekemésztő tanulmány, mennyi nehéz és megátalkodott munka révén elhódított fényes képesség beszél hozzánk a sok tanulmány, vázlat és előkészítő rajzból, melyekkel e termék jelenleg teleagatvák! És mennyi vágy a tökéletesség után, mennyi föl fölszálló remény, mennyi újra aláboruló kétség szól hozzánk e falakról, melyek a derék fiu küzdelmének egész változatos képét tárják elének!

Mily finom lélekkel érezte a szépet, mily makacsul tudta keresni a hatás legtitkosabb rejtekeiben és mily hatalmas erővel tudta megmarkolni, midőn kezét ráteheté! Valóban Eisenhut művészi fejlődése igazi és

teljes képe a tökéletességért küzdő emberi lélek minden biztató és sujtó örömeinek és viszontagságának.

Ime legkorábbi kísérletei közül egy, az életnagyságu női tanulmány, melyet még mint akadémiai tanuló festett és melyet mesterei dicsérettel halmoztak el. Ez a kép máris azon finom szürke tónusnak előhirdetője, mely első keleti tárgyú képeit tette érdekessé és kedveltekké. Mert Eisenhut már pályája kezdetén a kelet felé, a nap országai felé fordult imádatával; a keleti tájak és népek színdus képeiben vélte föltalálhatni a szépek azon titokzatát, mely lelkében élt és nyilvánulásra törekedett.

Mint sok más „orientalista”, a hetvenes években ő is a keletet csak a romantikusok hagyományából és azon ritka festők képeiből ismerte, akik a napkelet országait tényleg bejárták és hazaérkezve, a látott dolgokat műveikben lelkesedéssel mesélték. A fiatal ember, az akadémiai nagyreményű növendéke nem is tudhatott egyebet, mint azt, amit a mesterek hirdettek. Münchenben, hol már ő korán tűnt fel a fiatal gárda legjobbjai között, az volt az evangéliuma. A levélolvasó a bazár kapujában, a művész ez első korából való legjobb képek egyike.

A mesterek ígéje, a másodkézből való ismeret azonban nem elégíthet ki a nagy-ratörő ifjút. Lelke a ragyogó színre, a vakító fényre sóvárgott. Érezte, hogy ezt csak forrásában találhatja meg, a kelet természetében. És így indult el a nap országainak hozzánk közelebb eső részei, az afrikai partok tartományai felé. 1886—88-ig bejárta Algirt, Tunist és Egyiptom felső városait, szorgosan gyűjtve tanulmányait rajzólapjába és festő-ládjába, ecsetére szedve a mélyebb, melegebb színeket és a déli égő erősebb fényének bűbárait. A vádolt asszony, a Tunisi fegyvertánc, Kávéház és Szövönök fölötté érdekes tanúságai a nagy változásnak, melyet a kelet közvetlen szemlélése a fiatal festő izlésében és modorában okozott.

Visszaérkezvén Münchenbe, a műteremcsendjében és magányában eszményi álmaiba kezdé beleszólni a szabad természetben tett tapasztalatokat. Földolgozta tanulmányait úgy, a minthogy azok képzelete szűleményeivel összeegyeztethetők valának. A természet és a fantázia emez egybevegyítése újabb mozzanatot képez Eisenhut fejlődésében. Törekvése ekkor az volt, hogy a szabadban látott színpompát lehetőleg teljesen átvigye a zárt térbe és az intérieur félhomályainak szomszédsága által még élénkebbé, még hatásosabbá tegye. Ezen koncepcióban teremtett meg a színes ablaktüvegen keresztül megvilágított eszményi nőalak, mely a Nemzeti Múzeum képtárában látható és a Kegyvesztett nők képe, mely a jelen kiállítás egyik legbecsebb száma. Ezen is a földalatti boltozatos sötét terembe egy vékonyka nyíláson hatol be a künűn égő verőfény, mely a földön heverő nők meztelen testét helyenként remegő szivárványszínekkel lepi el.

Három évig küzdött a művész a színes elemekre fölcsúszott fényugár varázsainak emez érdekes problémáival és gyakran szellemes magyarázásával, amikor aztán ismét elfogta lelkét a természet vágya. Talán kétségbe esett a probléma megoldásán, vagy talán a művészelkekben kényszerű erővel föllépő visszahatás törvénye vitte az ellenkező véglet keresésére: tény az, hogy Eisenhut lerázta magáról a csapongó képzelet himes álmait, letörölte ecsetéről a félhomály borongó

árnyait és rohanva indult ismét ki a szabad természetbe; de most már egyenesen keletnek, a távol Ázsia azon mesés tartományaiba, melyeknek határait még a földrajz tudósai is csak hozzávetőleg jelzik a mappán.

Rubó orosz festő társaságában utazott el 1889—90 táján Tifliszbe, hol szeme, színtáblája és izlése mintegy varázstűtőre megtisztult a műterem zugaiban ólálkodó nehéz árnyaktól. Koloritja derültebb, finom, világos szürkékben gazdag, de hidegebb is lett, mint eddig volt.

Uj vívmányaitól ittasan jött vissza Európába. Lelke tele volt a legragyogóbb plein air bájaival, mint málhái cserkesz fegyverekkel, ezüst női ékszerekkel és gazdag színű szőnyegekkel. Egész idejét újabb keleti expedíciójának tervezésével és rendezésével tölté. Lázás munkásságának minden gyűlölcset félreírta, hogy legyen elég költsége a nagy vándoratra vissza Ázsiába, hol végre művészi eszményét, a szabad és teljes fényben ragyogó szint végleg elbódítsa.

Sikerült is anyagi szűkségét e nagy vállalkozásnak biztosítani és 1899-ben ismét elindult Oroszország keleti tartományaiba.

Nejét és gyermekét Tifliszben kényelmesen elhelyezte; ő maga pedig, ki akkor már tudott a cserkeszek nyelvén beszélni, egyedül hatolt be a Darien szorosba, hol a legvadabb cserkesztörzsek laknak, ősnépek, melyek a művelődéssel még alig jöttek érintkezésbe. Itt járta be Hadzseikend, Gulii, Chachnali és Ardotti helységeket, halomra gyűjtve mindent az érdekesnél érdekesebb tanulmányokat, melyek tömkelegéből álltak aztán elé utolsó műveinek sok legszebbjei.

A cserkesz törzsek, melyek között bolyongott, örökös háboruban vannak egymással; és az egyik csatározásukból ő is kivette a szenvedések részét. Mint Pauer Géának nagy körülményesen elbeszélte, a lesgiaik verekedtek akkorában a chafsurekkel és ezeket be is kerítették Ardotti városában, hol Eisenhut épp akkor időzött. A támadás iszonyatos volt. Ardotti helysége meglehetősen megedek lejtőn épült, lépcsőzetes házsorokban. Egyik sor ház a másik tetején látszik nyugodni; a házak pedig a völgy felé jóformán nyitvák. E nyitott lakokba lövöldözött be az alulról támadó ellen, míg az ostromlottak a házakból lövöldöztek rájuk órahosszakig. Az egész csatát, mely egy nagy tanulmányon van megörökítve, Eisenhut a domb tetején lévő, egy nyulánk kőtoronyból nézte végig, mely torony egy érdekes rajzon és Ardotti városának oldalról vett pompás reggeli hangulatu képen látható. Ez érdekes képet Térey Gábor tisztelt kollégám vette meg.

Mikor Eisenhut az ostromolt városból kiszabadult, nyugtalankodni kezdett családjá miatt és sietett vissza Tifliszbe.

Fájdalom, nem voltak alaptalanok aggodalmak! Mikor Tifliszbe érkezett, szép gyermekét betegesen lelte. Hiába ápolták ő is, neje is a szegény párát: a halál nem könyörtölt a kétségbeesett szülők fájdalomán és örökre leszakította keblükről imádot gyermeküket. Az anyalka talán ott nyugszik a Tifliszi temető azon sarkában, melynek emlékét a művész magával hozta haza a kiállításon lévő érdekes képen.

Gyászban, bánatban megtörve hagyták el a szülők Tiflisz városát: átkeltek a Kaspi-tengeren és bejárták Bokharát és Samarkandot, hol a szegény festő ismét csak tanulmányaiban lelt, ha nem is vigaszt és feledést, de legalább fájdalomra enyhülést.

Münchenbe visszaérkezve, újra munkához látott. Ez utolsó éveiből valók a nagyszabású Néptünnep a Kaukázusban, a Bokharai börtön, a Bazárrészlet, a Bokharai fazekas, melyek mindannyian Eisenhut legjobb művei közé sorozhatók. A Néptünnep talán a legkiválóbb, amit valaha festett.

Egy utolsó alma volt a kedves jó Ferkónak, hogy megfesti az ardott-i csatát, mely alatt oly nagy veszedelemben volt és oly sok aggodalmat állott ki. Ezt tervezgette, ezt emlegette, ezt próbálgatta mindig. A halál — mintha csak boszúval üldözte volna az élet eme szenvedélyes és zseniális megörökítőjét, ez utolsó tervét is meghírsította, kimélettlenül kiáltván kezéből az utolsó ecsetet.

Amint a fentebbiekben röviden vázoltuk a művész fejlődési mozzanatait, törekvéseit, kutatásait, kétélyeit és sikereit, úgy látjuk azok tanujleit igen értelmesen csoportosítva a tárlaton. Pauer Géza, a Képzőművészeti Társulat üzleti ügyvivője, ki maga is finom érzésti művész, Eisenhut működésének korszakait tekintetbevéve, minden egyes modor emlékeit és tanulmányait külön szakaszba gyűjtötte, úgy hogy együtt látjuk az afrikai, együtt az első ázsiai és a második ázsiai tanulmányut eredményeit. Ez okos besztás révén helyes és teljes képet nyerhetünk a művész képességeinek egész fejlődéséről.

A tanulmányok, olajvázlatok és rajzok nem drágák. A művészet barátai kevés áldozattal is kedves és értékes emléket szerezhetnek Eisenhut Ferencről, ez egyik legjelebb magyar festőről.

Kessler József.

Levelezés.

Óbecse, 1903. október 1.

Tanító-gyűlés. — Tanító választások.

Az óbecsei esperes kerület tanítósa szept. 30-án, szerdán őszi rendes tanácskozmányát Óbecsén tartotta. A tanácskozmányon feltűnő csekély számban jelentek meg a tanítók és különösen feltűnt, hogy Ada, ahol oly nagy tantestület van, teljesen távol maradt. Nem kevésbé az idők jele az is, hogy magáról Óbecséről is a külvárosi tanítók távollétükkel tündökölték. Annyi bizonyos, hogy a róm. kath. tanítók egyleti élete sajnálatos pangásnak indult és ma-holnap már oda jutunk, hogy nem lesz érdemes összehívni ezeket a tanítói tanácskozmányokat, amelyek pedig hajdan, immár 40 éve ápolói voltak a tantestületi szellemnek, továbbképzői a gyakorlati paedagógiának és előmozdítói a kartársi szeretetnek.

De hát ki törődne ma már emez ideális kérdésekkel? Senki, és ha kutatjuk, keressük a gyűlések meddőségének okát, sok mindenre rámutathatunk, de végeredményében oda jutunk, hogy azért értünk e szomorú sorsra, mert a közügygyel nem törődik senki.

Pedig mily épületes, mily tanulságos volt ez a gyűlés is.

A kis számú társaság szt. misét hallgatva, 10 órakor az egyik tanterembe vonult, ahol ft. Blazek Lajos bácsföldvári plébános, kerületi esperes gyönyörű beszéddel nyitotta meg a tanácskozmányt. Vissza idézi a kath. anyaszentegyházat nem régen ért eseményeket: XIII. Leó pápa halálát és X. Pius trónralépését. Ecseteli a nagy pápa halhatatlan érdemeit, dicső emlékének áldoz és kiemeli a magyarok iránt való szeretetét. Majd az új pápáról szól és rámutat, hogy a legalsóbb osztályból emelkedett föl a szédítő magas trónusra. És mi volt az alapja e feltörésnek?!

Bizonyára a szülői ház nevelése, a jó elemi iskola irányítása és az isteni vezetés. Bizonyára jó tanítói voltak, akik a magasra vivő ut alapjait helyesen mutatták ki. E tényből mi is tanulhatunk, minket is buzdítson ez, hogy növendékeinket jó irányba neveljük s különösen jó példaadással tanítsunk.

A magasztos gondolatokkal teli beszédet éljenzéssel jutalmazta a gyűlés.

A mult ülés jegyzőkönyve olvastatván, hitelesített. Olvastatott az érseki hatóság leirata, a mely szerint nincs arra semmi alapja, hogy a tanítói gyűlések napidiját megadja. Sajnosan tud. vétetett.

Az érseki hatóság a tanítói gyűlés feliratára értesít, hogy az egész egyházmegye tanítósaát nem kényszerítheti a „kalocsai tanítói nyugdíj egyetbe“ való belépésre, mert ez nincs módjában, bár sajnálja, hogy a tanítósa nem fogja föl ez intézmény horderejét. Tud. vétetett.

Olvastatott az érseki leirat a gazd. ismétlő iskolák felállítására. Ez hosszú vitát provokált. Hozzászóltak: Árpási (Ada), Göndör, Kovács, Fárba, Szücs (Obecse), Obertlich (Petrovorszellő) stb. A legtöbbnek az a véleménye, hogy elkésett az egyházi hatóság ezzel, mert most már mindenütt községi jelleggel létesült vagy létesül ez.

A királyi tanfelügyelőnek az alkoholizmus ellen szóló felhívása olvastatván, itt Mihályi (Bácsföldvár) javaslata fogadtatott el, amely szerint a 15 éven alóliak a koresmából szigoruan kitiltandók, a fogyasztási adó a pálinkánál emelendő, a bornál leszállítandó, a munkaszünet a koresmákra is kiterjesztendő és ifjusági egyletek alakítandók.

Az egyházhatóság által kitűzött tételt, amely a beszéd- és értelemgyakorlatokról szól, Szüszner Ferenc (Bácsföldvár) fejtegette nagy alaposággal és különösen kiterjeszkedve a módszer módosítására és Hertel követőjeként leirja annak eljárását és azt 6 fokozatban ismerteti. Határozati javaslata ez: 1. Az I. és II. osztályban külön tantárgy legyen a b. és értgy. 2. A tananyag feldolgozásánál a művészi nevelés legyen az irányadó. 3. A hatóság hívjon föl 10 iskolát ez új módszer kipróbálására és írjon ki pályázatot egy vezérkönyv megírására. Elfogadtatott és kitünő munkájáért jgyzk. köszönet mondatott.

A gyakorlati tanítást Horváth József (Szenttamás) tartotta a számtan köréből. A III. osztályban a szorzást ismerteti. Több hozzászólás meghallgatása után a gyűlés az elnök éltetésével véget ért.

Az óbecsei iparos tanonciskolához dr. Dudás Gyula kir. s. tanfelügyelő elnöklete alatt az ipartanodai bizottság a következőket választotta meg tanítókul: Ugray György, Pisztor József, Fárba József, Osztrogonác Ferenc, Milovánov Lyubó és Fesz György. Igazgató Ugray lett.

Sport.

Lóverseny Zomborban.

Lapunk legutolsó számában közöltük mindazon nevezéseket, amelyek lapunk zártáig a versenyintézőséghez érkeztek, most azon helyzetben vagyunk, hogy az egyes futamokra történt összes nevezéseket közölhetjük. Ime a programm:

I. *Bács-Bodrog vármegyei mezőgazdák síkverseny.* 250 korona az elsőnek, 50 korona a másodiknak, 20 korona a harmadiknak, 10 korona a negyediknek. Távoltság kb. 1600 méter. Nevezés az oszlopnál.

II. *Bácskai síkverseny.* Díj 1150 korona. Ebből 900 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 50 korona a harmadiknak. Távoltság kb. 1800 méter.

Neveztek:

1. Antal Miklós ur. 3é p. m. Susarló 66 kg.
2. Antal Miklós ur. 3é p. k. Lygia 64½ kg.
3. Czárán János ur. 3é s. m. Mr. Jersey 72 kg.
4. Czárán Zoltán ur. 3é s. m. Hallatlan 67 kg.
5. Czárán Zoltán ur. 4é sp. k. Felicitas 74½ kg.
6. Dobó István ur. id. p. m. Malachit 76 kg.
7. Fernbach Károly ur. 3é. s. h. (fv.) Hűség 61½ kg.
8. Folberth József ur. 3é s. m. Reveil 66 kg.
9. Folberth József ur. 4é s. h. Kezdő 72½ kg.
10. Krause János ur. 4é s. h. El Batidor 74½ kg.
11. Krause János ur. id. p. m. Áttila 76 kg.
12. Nagy Akos ur. 5é sp. k. (fv.) Páratlan 65½ kg.
13. Nagy Ákos ur. id. p. k. (fv.) Dáma 71½ kg.
14. Gróf Pejacsevich A. ur. 3é sp. k. Ovás 64½ kg.
15. Gróf Pejacsevich A. ur. 3é s. m. Win 66 kg.
16. Prónay Sándor ur. 3é sp. m. Paravent 68 kg.
17. Báro Puteani I. ur. id. s. k. (fv.) Emmike 65½ kg.
18. Raus Frigyes ur. 5é sp. k. Tilos 68½ kg.
19. Gróf Schönborn F. ur. 3é s. m. Sanyi 66 kg.
20. Gróf Schönborn F. ur. 3é s. m. Daydream 66 kg.
21. Stein Rezső ur. 3é s. k. Mind you 64½ kg.
22. Stein Rezső ur. 3é p. m. (fv.) Álmos 63 kg.
23. Tóth Kálmán ur. id. p. k. (fv.) Biri 65½ kg.
24. Volford István ur. id. p. k. (fv.) Bibic 65½ kg.

III. *Hölgyek díja. (Akadályverseny.)*

Tiszteletdíj az elsőnek, 200 korona a másodiknak. A nyerő lovas emléktárgyat kap. Távoltság kb. 4000 méter.

Neveztek:

1. Folberth József ur. 4é s. h. Kezdő 63½ kg.
2. Hampl Vince ur. 4é s. k. Szeles 65½ kg.
3. Nagy Akos ur. 4é s. h. (fv.) Zobnatica 62½ kg.
4. Nagy Akes ur. 5é s. h. (fv.) Honi II. 67 kg.
5. Raus Frigyes ur. 5é sp. k. Tilos 68 kg.
6. Raus Frigyes ur. 6é s. h. Jerome 70 kg.
7. Samarjay Géza ur. id. p. h. Szt. Patrick 75 kg.
8. Vojnits Simon ur. id. p. k. (fv.) Csinos 68 kg.

IV. *Allamdíj. (Síkverseny.)* 1950 korona. Ebből 1700 korona az elsőnek, 200 korona a másodiknak, 50 korona a harmadiknak. Távoltság kb. 2000 méter.

Neveztek:

1. Antal Miklós ur. 3é p. m. Susarló 66 kg.
2. Czárán János ur. 3é s. m. Mr. Jersey 72 kg.
3. Dobó István ur. id. p. m. Malachit 76 kg.
4. Fernbach Károly ur. 3é sp. m. Pezsgő 67 kg.
5. Folberth József ur. 3é s. m. Reveil 66 kg.
6. Krause János ur. 4é s. h. El Batidor 74½ kg.
7. Krause János ur. id. p. m. Attila 76 kg.
8. Nagy Ákos ur. id. p. k. (fv.) Dáma 71½ kg.
9. Nagy Akos ur. 4é s. h. (fv.) Zobnatica 67½ kg.
10. Gróf Pejácsevich A. ur. 3é s. m. Win 66 kg.
11. Prónay Sándor ur. 3é sp. m. Paravent 68 kg.
12. Raus Frigyes ur. 5é sp. k. Tilos 68½ kg.
13. Gróf Schönborn F. ur. 3é s. m. Sanyi 66 kg.
14. Gróf Schönborn F. ur. 3é s. m. Daydream 66 kg.
15. Stein Rezső ur. 3é s. k. Mind you 64½ kg.
16. Volford István ur. id. sp. m. Sipulus 70 kg.

V. *Végverseny.* Díj 700 korona. Ebből 600 korona az elsőnek, 100 korona a másodiknak. Távolság kb. 1200 méter.

E versenybe az összes fentnevezett lovak lettek benevezve, számszerint 32 ló, így tehát 4 futamra összesen 80 ló lett benevezve. Ilyen programja még nem volt a zombori turfnak, de bátran mondhatjuk, hogy sehol sem vidéki pályán. És ha végig nézünk a benevezett lovak minőségén, igen sok oly ló nevével találkozunk, amelyek állandóan ott szerepelnek a budapesti és bécsi programokon.

A versenyintézőség agilis elnöke, id. Szemző István személyesen felügyel mindenre, ami a versenypályán történik. A közönség meg lesz lepődve, ha látja a versenypályát, a fák, amelyek eddig a tribün előtt voltak és amelyektől a versenyek lefolyását nem lehetett látni, ki vannak vágva, maga a pálya is meg van nagyobbítva úgy, hogy a kerülete most körülbelül 1500 méter, az egyenes befutó, amely eddig alig volt 30—40 méter, most 200 méter, úgy, hogy igazán egy érdekesítő meeting előtt állunk. Id. Szemző István, az intézőség köztisztelőben álló és ünnepezt elnöke e napokban Budapesten járt, ahol a „hölgyek tiszteletdíját“, egy gyönyörű 1000 korona értékű tárgyat vásárolt.

Urlovasokban sem lesz hiány, az ország legügyesebb és legdélcegebb urlovasai már megigérték az eljövételüket. Így Krause Károly, Bogyay Arthur, Samarjai Géza, Vojnich Béla, Jóny Imre a tavali ismerőseink, továbbá Raus Frigyes, Antal Miklós, Hampl Vince, Prónay Sándor, Stein Rezső, a két Czárán testvér, Hummel százados, Folberth József, gróf Pejácsevich Albert és mások.

Most még a közönségen mulik, hogy a zombori „turfot“ egészen a fővárosi nivóra emelje és tisztelje meg minél jobban látogatásával. Ha majd október 11-én délután fél 3 órakor a birói páholyon az „Allright“ esengő megszólal, legyünk mindnyájan ott a zöld zypen és gyönyörködjünk a hippikus látványosságokban.

NYILTTÉR. *)

A Maximovits Miklós városi aljegyző ur és Klein Izidor fogyasztási adókezelő ur között felmerült lovasági ügy a mai napon a lovasági szabályai szerint elintéztetett. A jegyzőkönyv egy egy példánya a feleknek kézbesítettet.

Zombor, 1903. október hó 4-én.

Kohut Ödön s. k. Konyovits Antal s. k.
Szabó Sándor s. k. Dr. Késmárky Béla s. k.
mint Klein ur megbízottai. mint Maximovits ur megbízottai.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

4440/1903.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Katymár községben üresedésben lévő és 730 korona évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi október hó 31-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az elkésve érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Bácsalmás, 1903. október hó 2-án.

Szutrély Lipót,

főszolgabíró.

2—1

4401 kig. 1903.

Pályázati hirdetmény.

Vajszka-Bogyán körjegyzőségben az irnok-végrehajtói állás üresedésbe jött — leköszönés folytán.

Az állással havi előleges részletekben fizetendő évi 720 kor. fizetés van egybekötve.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmaztatásukat s minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi október hó 15-éig** nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Szláv nyelv tudása okvetlen megkívántatik.

Hódság, 1903. szeptember 22.

Szemző Károly,

főszolgabíró.

3—3

Bérbeadás.

A városi park átellenében fekvő jó forgalmu

„Vasuti vendéglő“

bérbeadandó, esetleg csapos vendéglősnek (Zapfenwirth) kiadó. A vendéglő dúsan fel van szerelve butor-zattal, azonkívül nagyszámu kiadó szoba is van az épületben. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Antits A. M.

Zomborban.

3—1

4982. sz.

tkvi 1903.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sziver László végrehajtonak Sziver Mária férj. Mayer Károlyné és társai végrehajtást szenvedők elleni 400 korona tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és járásbírószék területén lévő s Zomborban fekvő, a zombori 6793. számú betétben Mayer Károlyné szül. Sziver Mária, Sziver László, Sziver Béla kiskoru, ugy Rebmann Lajos, Imre és Ferenc kiskoruk tulajdonauil bejegyzett s A. I. 1—2. sorsz. a foglalt 4016. és 4017. hr. sz. egész jószágtestre 2285 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi október hó 19-ik napján délután 3 órakor a zombori kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1903. évi július hó 4-én.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Hettesheimer,

kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

A vajszka-bogyáni körjegyzőségben üresedésben lévő irnoki állásra, melylyel évi 720 kor. fizetés van egybekötve, ideiglenes minőségben azonnal betöltetik. Az állást elnyerni óhajtók forduljanak alulírott körjegyzőhöz. Az irnok a végrehajtásokat is tartozik teljesíteni. Az ideiglenes irnok, ha megfelel, a megválasztást remélheti.

Vajszka, 1903. október 2-án.

Hiel Lipót,

körjegyző.

2—1

Pályázat.

A Bácspetrovszellői Keresztény Népbankhoz egy gyakorlati ismeretekkel bíró **könyvelő-gyakornok** havi 66 korona fizetéssel azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatok okmányokkal felszerelve az intézet igazgatóságához küldendők. Bácspetrovszellőn, 1903. szept. 30.

2—2

Az igazgatóság.

Új bor eladás.

Mintegy 30 hekto rizlingi, kövidinka, piros veltelini és kevert szőlőkből tisztán szüretelt **szinmust** hektónként kapható részben már most is

Incze Gusztáv

szőlészetiében Zomborban.

3—2